

Herr Gott, Beherrscher aller Dinge

Vesper in de Pauluskerk

MORGEN, zaterdag 27 februari om 17.00 uur, verzorgt de Bach Cantorij Baarn in de Pauluskerk op de Brink weer een vesper. Het koor zingt ter opening een fraai koraal van de naamgever van de cantorij, BWV 407, één van zijn losse koralen "Ach, wir armen Sünder". Een ingetogen muzikaal moment als opmaat voor louter feestgedruis...hoewel, bij Bach zit een ernstige ondertoon en godsvruchtige levenshouding altijd heel uitgekend in zijn muziek verpakt, al is deze nog zo uitbundig.

Het orkest speelt vervolgens de twee eerste delen uit het Oster Oratorium (BWV 249), de sinfonia en het adagio. Het koor komt er niet aan te pas, het zijn instrumentale delen waarbij in de sinfonia al de maximale orkestbezetting van deze middag wordt uitgesteld: twee hobo's, strijkers en continuo, aangevuld met drie trompetten en pauken. Het adagio is aanmerkelijk korter en uiteraard soberder geïnstrumenteerd.

BWV 120A

Zonder tussenkomst klinkt dan het eerste deel van **BWV 120 A, "Herr Gott, Beherrscher aller Dinge"**, een huwelijkskantate uit 1729, Leipzig dus.

Zoals zo vaak bij Bach, is ook deze cantate een adaptatie van een vroeger werk. Waarschijnlijk van de cantate "Gott, man lobet dich in der Stille", BWV 120, geschreven ter gelegenheid van de raadsverkiezingen het jaar ervoor. Wie het bruidspaar was door of voor wie 120A werd besteld, is onbekend. Maar onbemiddeld waren de bruidslieden niet gezien de luisterrijke bezetting: vierstemmig koor, vier vocale solisten en een uitgebreid orkest met alle toeters en bellen.

De originele muziek van BWV 120A is niet overgeleverd, de complete tekst daarentegen wel. Het openingskoor stamt uit cantate BWV 120, weliswaar met een andere tekst, en dat geldt ook voor de twee aria's, nr. 3 en nr. 6. Het prestigieuze openingskoor gebruikte Bach later in een bewerking in zijn grote mis in b klein, het "et expecto" in de Hohe Messe.

De recitatieven (nr. 2, nr. 5 en nr. 7) zijn nieuw gecomponeerd en de melodie van het slotkoraal is weer gelicht uit een andere cantate, BWV 137 uit 1725.

Een huwelijkskantate in twee delen

De uitvoering van deze bruidscantate geschiedde indertijd in twee delen, eentje voor en eentje na de preek. Morgen is dat ook het geval. De toelichting wordt gegeven door Ad de Keyzer, Bachkenner en zeker Bachliefhebber, veel gevraagd spreker en in het dagelijks leven wetenschappelijk medewerker aan het Titus Brandsma Instituut (Radboud Universiteit Nijmegen).

Dat eerste deel is er geheel en al op gericht om het aanstaand bruidspaar en alle aanwezigen bij de plechtigheid te stichten, culminerend in de fraaie sopraanaria "Leit, o Gott, durch deine Liebe", zodat u al diegenen die u liefhebben, weldaad doet voor nu en altijd. Een niet eigentijds

sprookje dus: en ze leefden nog lang en gelukkig...???

Post copulationem

Ja, het staat er echt! Althans in de bladmuziek van Ton Koopman. Onder de aanwijzing ‘Tweede Deel’ staat deze hilarische aanwijzing. In onze moderne ogen kunnen we vrij associëren bij deze mededeling, alsof de consummatie al heeft plaatsgegrepen. Edoch ... latinisten onder ons weten heus wel dat een waarheidsgetrouwe vertaling niets meer oplevert dan de omschrijving ‘na de koppeling’. En zo is het ook bedoeld. In de Duitse tekst uit de historische Bach Ausgabe (2^e helft 19de Eeuw) staat: “nach der Trauung”, dus na de huwelijksvoltrekking.

Ja, ja, en toch, hoor eens hoe die superopgewonden sinfonia klinkt als opening van dat tweede deel. Een virtuoze orgelpartij, heerlijk ingebed in spannend strijdgewoel van hobo’s en strijkers en fijn gesteund door het continuo. Oei, dan krab je je toch even achter de oren, fronst misschien de wenkbrauwen? Horen we daar niet een vette knipoog?

Ad de Keyzer zal er zeker een woordje aan wijden.

Bijwonen? Dat kan.

Zaterdag 27 februari 17.00 uur Pauluskerk. Gratis toegang. Collecte na afloop.

Vocale solisten: Marjon Strijk (sopraan), Tim Braithwaite (altus), Adrian Fernandes (tenor) en Janko Fraanje (bas).

Organist en solist op het kistorgel van de cantorij is Henk van Zonneveld. De algehele muzikale leiding is deze middag in handen van dirigent Anthony Scheffer.

Partituur en partijen werden de BCB om niet ter beschikking gesteld door Ton Koopman !

Verzoeken dit vignet bij het artikel te plaatsen en –indien mogelijk– een foto van altus Tim Braithwaite, bas Janko Fraanje en/of dirigent Anthony Scheffer (zie bijlagen); alle foto’s zijn rechtenvrij
--